

De liefde van God

A.Lukkien

Enige jaren geleden zagen wij op een tentoonstelling eens een groot schilderij. Rechts zweefde een aardbol; links stond een oude man met een zeer grimmig gelaat en een dreigend opgeheven vuist. Maar bij de aardbol waren een vrouw en een man, die met angstig gelaat naar de oude man keken en beschermend de armen over de aardbol uitbreidden. In de catalogus lazen wij de toelichting: God wilde de aarde vernielen, maar Maria en de heilige Sebastiaan - het kan ook een andere heilige geweest zijn, dat weten wij niet precies meer - beschermden de aarde tegen de toorn van God.

Wij behoeven de lezers niet te vertellen, hoe onchristelijk de voorstelling is, dat Maria en de heiligen de wereld moeten beschermen; de schilder wist blijkbaar niets van Christus. Maar al had hij daar Christus geschilderd met doorboorde handen en voeten - dan nóg zou zijn voorstelling onchristelijk zijn geweest. Christus verdedigt de wereld niet tegen God.

En toch is ook onder protestanten de gedachte niet vreemd, dat Christus de wereld tegen de toorn van God moet verdedigen. Wij hoorden indertijd een prediker de vraag stellen: "Waarom zit Christus juist aan de rechterhand van God en niet aan de linker?" En hij gaf ten antwoord, dat Christus daar zit, om de slaande rechterhand tegen te houden. En hoe menigmaal hoort men in de prediking de Vader voorstellen als de beledigde monarch, die vergelding eist en dan komt de Zoon tussenbeide en zegt: Sla mij maar. Aan de ene kant, zo wordt verteld, staat de vertoornde God, en aan de andere kant de schuldige zondaar, en daar is Christus om die twee tot elkaar te brengen.

Zo staat het immers in de kerkelijke geloofsbelijdenis. God vertoornt Zich schrikkelijk, beide over de aangeboren en werkelijke zonden en wil die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwig straffen. Gods rechtvaardigheid eist, dat de zonde met de hoogste - dat is met de eeuwige straf, aan lichaam en ziel gestraft wordt. Wij moeten volkomen betalen, of door ons zelf of door

een ander. Zo staat het in vraag 10 tot 18 van de Heidelbergse Catechismus, waarbij men dan verwonderd vraagt, of Christus dan met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft wordt.

En zo is uit de roomse theologie in de protestantse het denkbeeld overgebracht dat de zaak van onze verlossing een rechtszaak is; men denkt aan de gerechtigheid en de toorn van God, die voldoening eist van de schuldige en aan de liefde van Christus, Die Zich voor de schuldige in de plaats stelt en voldoening geeft. En dientengevolge is er bij de gelovige vrees voor God en liefde tot Christus. In sommige kringen is die vrees zo groot, dat de meesten er haast niet toe kunnen komen, de genade dankbaar aan te nemen, dat ze de liefde van Christus niet kennen en hun leven lang blijven zuchten: och mocht het me nog eens gegeven worden! In andere kringen spreekt men voortdurend en dankbaar over de liefde van Christus, terwijl men zwijgt over de Vader: men bidt daar tot Christus en men aanbidt Hem in lied en dankzegging en men vergeet de Vader te danken en te loven, die de Zoon gegeven heeft.

En toch geven zowel Paulus, de apostel der heidenen, de apostel van ons, als Johannes, de apostel der Joden, zo duidelijk te verstaan, dat God liefde is en dat het plan der verlossing uitgaat van de liefde des Vaders en uitgevoerd wordt door de liefde des Zoons! Paulus noemt in Kol. 1 : 15 Christus de Zoon van Gods liefde. Christus heet niet de Zoon van Gods wijsheid, of macht of gerechtigheid, maar de Zoon van Gods liefde. "God is liefde" zegt Joh. 4:8 en 16. Dat is Zijn Wezen - als men het zo eens mag uitdrukken - waaraan al Zijn eigenschappen ondergeschikt zijn. Zijn wijsheid, Zijn macht, Zijn rechtvaardigheid, ze staan alle in dienst van Zijn liefde. Toen Hij aan Zijn liefde uiting wilde geven, schiep Hij de Zoon als het begin van Zijn schepping (Openbaring 3:14), als de Eerstgeborene van alle creatuur, van alle schepsel, (Kol. 1 : 15) als de Zoon van Gods liefde. In die Zoon heeft Hij toen het al geschapen en met dat al heeft Hij Zijn plannen. Al wat sedert het begin der schepping geschied is en al wat nog geschieden zal, gebeurt niet naar een toeval, maar het geschiedt naar een plan, dat God gemaakt heeft . Daar is geen macht in het heelal, die dat plan kan dwarsbomen of doen mislukken. Dat kan Satan niet, dat kan de mens niet. De tegenstand van Satan en de tegenstand van de mens wordt zelfs gebruikt tot Gods plan. Wanneer we dat niet inzien, maken we Satan tot een god. Dan wordt de wereldgeschiedenis een strijd om

de macht tussen God en Zijn tegenstanders en dan willen we wel gaarne geloven, dat God het winnen zal, maar toch twijfelen we wel eens, vooral als we onze ogen geloven. Neen, alles geschiedt naar de bepaalde raad en voorkennis van God, waarbij Hij ook de tegenstand gebruikt. (Hand. 2:22 en 23).

En nu zegt de Schrift ons, dat God Zijn plan der eeuwen gemaakt heeft in Christus, Ef. 3:11, waar we niet moeten lezen: eeuwig voornemen, maar er staat: *prothesis toon aiounoon*, "plan der eeuwen", het plan, dat de eeuwen omvat en waarin bepaald is, wat in de geschiedenis der schepping gebeurt, zodat de wereld op dit ogenblik precies daar is, waar God in Zijn plan der eeuwen besloten heeft, dat de wereld op dit ogenblik zou zijn.

En dat plan heeft God gemaakt in Christus, in de Zoon Zijner liefde. Indien Christus de Zoon was van Gods macht, dan zou Gods macht de drijfveer wezen van het heelal. Maar Christus is de Zoon van Gods liefde en dus weten we, dat het plan der eeuwen een plan is, waarvan de liefde de drijfveer is.

Dat lijkt ons echter niet zo. "De schepping predikt geen liefderijk God", zegt De Genestet. Maar dat wij het niet zien, ligt aan onze kortzichtigheid. God roept ons dan ook niet om te zien, maar om te geloven. Wanneer Hij zegt, dat Hij een plan der eeuwen gemaakt heeft in Christus, de Zoon Zijner liefde, dan zien wij dat niet, maar wij geloven het en we verwachten, dat de uitkomst het dan ook tonen zal, aan het einde der eeuwen, wanneer God zal zijn alles in allen. Dan zal het blijken, dat God geschapen heeft, omdat Hij liefde is. Hij wilde iets hebben om lief te hebben, om Zijn liefde te openbaren en omdat het goed duidelijk zou worden, hoe groot Zijn liefde is zou Hij die tonen aan een vijandige schepping. Christus zou het middelpunt zijn van de wereldgeschiedenis. Christus zou Gods liefde openbaren, en dat kon alleen in een schepping, die tegen God vijandig was. In een onzondige schepping zou Christus wel de macht en de wijsheid van God kunnen bekend maken, maar Hij zou daar niet bekend kunnen worden als de Zoon van Gods liefde.

Wij stellen het ons gewoonlijk zo voor, dat God een zondeloze schepping bedoeld heeft, en dat die schepping door de val van Satan en van de mens totaal bedorven is en dat God toen een plan moest maken en dat Christus Zich

toen aanbood om verzoening tot stand te brengen tussen God en de mens, om nog een deel, of misschien wel alles te redden.

Neen, de Schrift zegt het anders. God ontwierp het plan der eeuwen in Christus; Hij had vóór de tijden der eeuwen reeds besloten, in Christus de schepping tot Zich terug te brengen als een schepping, die het kwade gekend heeft en dus het goede kan waarderen; die de zonde gekend heeft en dus verstaat wat genade is. God plantte in de hof niet twee kennisbomen, één om het goede en één om het kwade te leren kennen, maar Hij gaf één boom, zodat de mens het goede niet kon leren, zonder tevens het kwade te kennen. God stelde door de ongehoorzaamheid van Adam de velen tot zondaars, omdat Hij ze door de gehoorzaamheid van Christus tot rechtvaardigen wilde stellen. (Rom. 5:19). Hij besloot in de rijkdom van Zijn wijsheid, "de allen" onder de ongehoorzaamheid, opdat Hij de "allen" barmhartig zou zijn (Rom. 11:32). Daarom was het te doen. God wilde een vijandige schepping, opdat Hij die schepping zou kunnen verzoenen en alzo Zijn grote liefde zou tonen, Zijn genade, Zijn liefde tot wie geen liefde waardig was.

Maar laten we het nu niet voorstellen, alsof Christus God moest verzoenen met de mens - alsof God eerst genoegdoening moest hebben van Christus, voor Hij de mens kon liefhebben. Het plan der verzoening ging van God uit, niet van de Zoon, evenals het plan der schepping niet uitging van de Zoon, maar van God. In beide was de Zoon de uitvoerder van des Vaders wil. "Ik heb lust, o mijn God, om uw wil te doen" Ps. 40:9, dat is de houding van de Zoon. En om de verlossing van de zondige mens, de redding van het heelal, dat is het welbehagen des Vaders, waartoe Hij niet bewogen behoefde te worden door de offerande van de Zoon, maar dat van Hemzelf uitging, was God in Christus de wereld met zichzelf verzoenende (2 Kor. 5:19). God is evenzeer de Redder. Merkwaardig komt dit uit Paulus' brief aan Titus. Daar heet God onze Redder (Zaligmaker) in 1:3, Christus in 1:4, God in 2:10, Christus in 2:13, God in 3:4; Christus in 3:6, terwijl in 2:11 en 3:3 nog eens gezegd wordt: dat God zalig maakt, dat God redt.

Het is Gods liefde, dat Christus voor ons gestorven is (Rom. 5:8). Het is Gods liefde, die met de gemeente zal zijn (2 Kor. 13:13). Gods liefde tot de mensen is verschenen (Titus 3:4) en van Gods liefde kan niemand ons scheiden. Rom. 8:3 spreekt in alle oude handschriften van de liefde Gods in Christus Jezus; in vers

35 zijn de handschriften ongelijk. Het Alexandrijnse heeft de liefde van Christus, zoals het ook in de gewone vertaling staat, het Sinaïetische heeft: van de liefde Gods, het Vatikaanse heeft volledig: van de liefde Gods in Christus Jezus, gelijk vers 39.

Het is telkens de liefde Gods, en dat niet alleen liefde tot degenen, die reeds verlost en verzoend zijn, maar liefde tot hen die nog in vijandschap tegen Hem leven, liefde tot de wereld. "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon geeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar eeuwig leven hebbe". (Joh. 3 : 16).

We moeten niet lezen: Alzo lief heeft God de wereld "gehad", maar "alzo lief heeft God de wereld", niet: "Hij heeft Zijn Zoon gegeven", maar "Hij geeft Zijn Zoon". Hij heeft lief. Hij geeft, dat staat in het Grieks in de onbepaalde vorm, die alleen het feit vermeldt, zonder de tijd te noemen. Een mens mocht soms eens menen dat God de wereld nu niet meer liefheeft.

Laten we het geloven dat God de wereld liefheeft, die Hij in de Zoon van Zijn liefde geschapen heeft. Zoals het gewoonlijk voorgesteld wordt, heeft God voor die wereld niets dan toorn. Hij is hard, onverbiddelijk, onvermurwbaar. Hij eist betaling. De Schrift zegt, dat God de wereld liefhééft, dat Hij betaling gééft, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gééft, de Zoon van Gods liefde.

God heeft de wereld lief. Niet alleen Israël, niet de gemeente alleen, niet de uitverkorenen alleen, maar de wereld.

Het is de grondslag van het heil der wereld. Niet Gods gerechtigheid heeft het laatste woord, maar Gods liefde. Die liefde heeft in Christus de weg gevonden om aan de gerechtigheid te voldoen. God heeft de wereld lief. Mozes heeft het reeds uitgeroepen in het lied waarin hij de stammen Israëls zegende: "Immers bemint Jehova de volken", Deut. 33:3. Schijnbaar bemoeide Hij Zich alleen met Israël, en liet Hij de andere volken wandelen in hun wegen. Maar de uitverkiezing van Israël had juist ten doel, dat dit volk voor alle volken ten zegen zou zijn, gelijk de uitverkiezing van de gemeente ten zegen zal zijn voor de hemelingen. Omdat God de volken bemint, kiest Hij Israël uit. Het is altijd de liefde tot de mensen die Hem beweegt.

Ook in zijn kastijding. Wij zijn geneigd in de rampen die de wereld treft, de uitingen te zien van Gods toorn. En dat zijn ze ook, als we maar bedenken, dat liefde toornen kan. Een vader kastijdt zijn zoon niet omdat hij hem haat, maar omdat hij hem liefheeft. Wat zoon is er, die de vader niet kastijdt? Wanneer God toorn, is het de toorn van Zijn liefde die zich uit in kastijding. Het is de liefde, die soms door harde middelen terecht brengt . Ook de oordelen, die God in de toekomst uitspreken en uitvoeren zal over de wereld, zijn uitingen van Zijn liefde. Ze dienen om de zondaren terecht te brengen. God oordeelt de wereld immers door de Zoon van Zijn liefde.

God is liefde. Christus is de Zoon van Zijn liefde. Uit liefde heeft hij in Christus en door Christus de wereld geschapen. Uit liefde heeft hij niet verhinderd, dat het een wereld werd, die verzoening, die genade nodig had. Uit liefde verzoende Hij die wereld in Christus met Zichzelf. Uit liefde brengt Hij ten slotte die wereld aan Zijn Vaderhart. Dat is het Evangelie.

Laten we toch ook hierin de Schrift geloven. We worden zo licht eenzijdig en dan spreken we "van de Vader en onze schepping en van God de Zoon en onze verlossing", (Heidelbergse Catechismus, vraag 24). En dan vergeten we, dat de Schrift de schepping toeschrijft aan de Zoon zowel als aan de Vader en dat ze de verlossing evenzeer toeschrijft aan de Vader als aan de Zoon. Van God gaat alles uit, de verlossing zowel als de schepping en Hij voert beide uit door Christus !

God is niet de vertoornde, die verzoend moest worden: integendeel, het is de mens, die verzoend moest worden en God heeft dat gedaan door Christus. Wanneer we ons bewust zijn, dat ook in het werk der verlossing de Zoon doet , wat de Vader wil, dan zullen we de Zoon meer eren en de Vader meer liefhebben. Laten we nog eens 1 Kor. 8:6 lezen: "We hebben één God, de Vader, uit wie alles is en wij tot Hem, en één Heer, Jezus Christus, door wie alles is en wij door Hem". Uit God en door Christus. Zo is de harmonie tussen de Vader en de Zoon. We mogen het niet voorstellen, alsof de Zoon de Vader tot liefde moest bewegen. Het is juist de liefde van God, die in en door de Zoon werkt.

* * * * *